

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра фармації, фармакології, медичної, біоорганічної та біологічної хімії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

ЧНУ ім. П. Могили

Котляр Ю. В.

« _____ » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП У ФАРМАЦІЮ»

(вибіркова навчальна дисципліна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»

Розробники

В.о.завідувача кафедри розробника

Гарант освітньої програми

В.о. директора інституту

Т.в.о.начальника НМВ

Шмалько О.О.

Ларичева О.М.

Шмалько О.О.

Терентьева Н.О.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Вступ у фармацію	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	226 «Фармація, промислова фармація»	
Спеціалізація	226.01 Фармація	
Освітньо-професійна програма	«Фармація»	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	2	
Навчальний рік	2023-2024 н. р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	3	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	Всього – 90 годин	-
	– лекції 16 годин	
	– практичні заняття 32 години	
– годин самостійної роботи здобувачів 42 години		
Відсоток аудиторного навантаження	53%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Пояснювальна записка

Програма з дисципліни «Вступ у фармацію» для здобувачів вищої освіти спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» першого (бакалаврського) рівня складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фармація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація». Дисципліна «Вступ у фармацію» є вибіркоким компонентом освітньо-професійної програми.

Підґрунтям для засвоєння навчальної дисципліни «Вступ у фармацію» є знання, отримані при вивченні професійно-орієнтованих дисциплін та забезпечує формування таких професійних компетентностей:

загальні:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 06. Здатність працювати в команді.

ЗК 07. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

Спеціальні (фахові, предметні):

ФК 01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ФК 02. Здатність збирати, інтерпретувати та застосувати дані, необхідні для професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проєктів у сфері фармації.

ФК 03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК 09. Здатність визначати лікарські засоби, ксенобіотики, токсини та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму, проводити хіміко-токсикологічні дослідження з метою діагностики гострих отруень, наркотичного та алкогольного сп'янінь.

ФК 11. Здатність організовувати діяльність аптечних установ із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впроваджувати в них відповідні системи звітності й обліку, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням вимог фармацевтичного законодавства.

ФК12. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту відповідно до законодавства України.

ФК 13. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ФК 01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ФК 02. Здатність збирати, інтерпретувати та застосувати дані, необхідні для професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проєктів у сфері фармації.

ФК 03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК 04. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК 05. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики та попередження поширених, небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК 06. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних і безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту, фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації лікарських засобів природного та синтетичного походження шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, із врахуванням їх біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних і хімічних особливостей, показань/протипоказань до застосування, керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого.

ФК 07. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК 08. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно з даними щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик.

ФК 09. Здатність визначати лікарські засоби, ксенобіотики, токсини та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму, проводити хіміко-токсикологічні дослідження з метою діагностики гострих отруєнь, наркотичного та алкогольного сп'янінь.

ФК 10. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів природного та синтетичного походження та інших товарів аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

ФК 11. Здатність організовувати діяльність аптечних установ із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впроваджувати в них відповідні системи звітності й обліку, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням вимог фармацевтичного законодавства.

ФК 12. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту відповідно до законодавства України.

ФК 13. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ФК 14. Здатність організовувати та здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських засобів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і вимогами (замовленнями) лікувальнопрофілактичних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).

ФК 15. Здатність здійснювати фармацевтичну розробку та брати участь у виробництві лікарських засобів природного та синтетичного походження в умовах фармацевтичних підприємств згідно з вимогами Належної виробничої практики (GMP).

ФК 16. Здатність організовувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарноінноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному рівнях, управляти ризиками в системі фармацевтичного забезпечення.

ФК 17. Здатність організовувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів природного та синтетичного походження відповідно до вимог чинного видання Державної фармакопеї України, методів контролю якості (МКЯ), технологічних інструкцій тощо; запобігати розповсюдженню неякісних, фальсифікованих та незареєстрованих лікарських засобів.

ФК 18. Здатність розробляти та оцінювати методики контролю якості лікарських засобів природного та синтетичного походження, у тому числі активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарської рослинної сировини і допоміжних речовин з використанням фізичних, хімічних, фізико-хімічних, біологічних, мікробіологічних та фармако-технологічних методів; проводити стандартизацію лікарських засобів згідно з чинними вимогами.

3. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо соціально-економічних аспектів організації фармацевтичного забезпечення населення на макро- та мікроекономічному рівнях, а також формування професійно-важливих навичок щодо впровадження соціально-економічних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.

Завдання: оволодіння здобувачами вищої освіти спеціальними знаннями та навичками щодо теоретичних основ соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення; використання нормативно-правової бази з питань

регулювання соціальних та економічних аспектів провадження фармацевтичної діяльності; проведення комплексного аналізу основних соціально-економічних показників ефективності фармацевтичного забезпечення населення; дотримання основних принципів соціальної відповідальності при здійсненні професійної діяльності фахівцями у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я.

З метою формування зазначених компетенцій після вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен оволодіти знаннями та вміннями вказаними у програмі.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

Здобувачі вищої освіти повинні **вміти**:

розв'язувати проблеми, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

розв'язувати складні задачі у широких мультидисциплінарних контекстах

розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності

Програмні результати навчання:

ПРН 06. Розробляти і приймати ефективні рішення з розв'язання складних/комплексних задач фармації особисто та за результатами спільного обговорення; формулювати цілі власної діяльності та діяльності колективу з урахуванням суспільних і виробничих інтересів, загальної стратегії та наявних обмежень, визначати оптимальні шляхи досягнення цілей.

ПРН 08. Розробляти і реалізовувати інноваційні проєкти у сфері фармації, а також дотичні міждисциплінарні проєкти з урахуванням технічних, соціальних, економічних, етичних, правових та екологічних аспектів.

ПРН 18. Використовувати дані аналізу соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

4. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

№	Теми	Лекції	Практ.	Самост. роб.
1	ТЕМА 1. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами	2	4	7
2	ТЕМА 2. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення	2	4	7
3	ТЕМА 3. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників	2	4	7
4	ТЕМА 4. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу	2	4	6
5	ТЕМА 5. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фахівців фармації	2	4	5
6	ТЕМА 6. Соціальна фармація і право. Фармацевтичне самоврядування. Гуманітарна і волонтерська допомога	2	6	5

7	ТЕМА 7. Соціальне значення фармацевтичної профілактики як складової збереження здоров'я населення	4	6	5
Всього за курсом		16	32	42

Заочна форма:

№	Теми	Лекції	Практ.	Самост. роб.
1	ТЕМА 1. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами	2	-	11
2	ТЕМА 2. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення	-	2	11
3	ТЕМА 3. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників	2	-	11
4	ТЕМА 4. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу	-	2	11
5	ТЕМА 5. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фахівців фармації	2	-	12
6	ТЕМА 6. Соціальна фармація і право. Фармацевтичне самоврядування. Гуманітарна і волонтерська допомога	-	-	12
7	ТЕМА 7. Соціальне значення фармацевтичної профілактики як складової збереження здоров'я населення	-	-	12
Всього за курсом		6	4	80

5. Зміст навчальної дисципліни Денна форма

План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<p>ТЕМА 1. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами</p> <ol style="list-style-type: none"> Цілі, цінності, пріоритети, ключові функції, стратегії, проблеми та завдання системи охорони здоров'я України в сучасних умовах. Складові оцінки якості медичної і фармацевтичної допомоги. Концепція реформування фінансування системи охорони здоров'я. Становлення та розвиток соціальної фармації. Соціальне значення лікарських засобів. Показники доступності лікарських засобів. Медичне страхування як складова соціальної політики держави. eHealth - електронна система охорони здоров'я.
2	<p>ТЕМА 2. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення</p> <ol style="list-style-type: none"> Державні гарантії у галузі забезпечення ліками окремих соціально важливих нозологій, соціально небезпечних та орфанних захворювань, незахищених верств населення.

	<p>2. Система державних закупівель лікарських засобів, виробів медичного призначення та технічних засобів реабілітації в Україні.</p> <p>3. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань.</p> <p>4. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів.</p> <p>5. Референтне ціноутворення під час державних закупівель.</p> <p>6. Особливості встановлення роздрібно вартості на лікарські засоби, виробі медичного призначення, супутні аптечні товари при різних формах відпуску.</p> <p>7. Основні положення нормативної бази урядової програми «Доступні ліки».</p> <p>8. Особливості виписування та обліку електронних рецептів.</p> <p>9. Механізм реімбурсації аптекам коштів за відпущені лікарські засоби</p>
3	<p>ТЕМА 3. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників</p> <p>1. Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників.</p> <p>2. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення.</p> <p>3. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів.</p> <p>4. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, керівництво виробничою практикою, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін.</p> <p>5. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових відрахувань з доходів фізичних осіб. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка</p>
4	<p>ТЕМА 4. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу</p> <p>1. Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу.</p> <p>2. Дотримання вимог законодавства та чесної конкуренції на ринку.</p> <p>3. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах.</p> <p>4. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін.</p> <p>5. Участь фармацевтичних підприємств у благодійних і гуманітарних проєктах.</p>
5	<p>ТЕМА 5. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фахівців фармації</p> <p>1. Тенденції розвитку концепції соціальної відповідальності та її місце в управлінській системі.</p> <p>2. Обґрунтування соціальної відповідальності у фармації на особистісному рівні.</p> <p>3. Концептуальні положення та методологія формування соціальної відповідальності фахівців фармації.</p> <p>4. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання, геріатричним пацієнтам та ін.).</p>
6	<p>ТЕМА 6. Соціальна фармація і право. Фармацевтичне самоврядування. Гуманітарна і волонтерська допомога</p> <p>1. Протиріччя та невизначеності нормативно-правового регулювання фармацевтичного сектору охорони здоров'я.</p> <p>2. Шляхи розв'язання практичних проблем, зумовлених законодавчими протиріччями.</p> <p>3. Соціальна відповідальність та контроль за дотриманням законодавства у сфері реклами лікарських засобів та супутніх аптечних товарів.</p>

	<p>4. Ключові проблеми немедикаментозного застосування ліків та напрями їх подальшого вирішення.</p> <p>5. Соціальна роль провізора у недопущенні відпуску ліків з метою немедичного використання.</p> <p>6. Фармацевтичне самоврядування.</p> <p>7. Роль громадських організацій та об'єднань у вдосконаленні аспектів надання фармацевтичної допомоги.</p> <p>8. Гуманітарна і волонтерська допомога.</p>
7	<p>ТЕМА 7. Соціальне значення фармацевтичної профілактики як складової збереження здоров'я населення</p> <p>1. Підвищення грамотності населення у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії ВООЗ.</p> <p>2. Фармацевтичні аспекти збереження здоров'я та популяризації здорового способу життя. Соціальне значення фармацевтичної профілактики.</p> <p>3. Роль фармацевтичної опіки при відпуску з аптек лікарських засобів, медичних виробів та супутніх товарів аптечного асортименту.</p>
8	<p>ТЕМА 7. Соціальне значення фармацевтичної профілактики як складової збереження здоров'я населення</p> <p>1. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка.</p> <p>2. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування.</p> <p>3. Переваги і недоліки вільного доступу до інформації про застосування лікарських засобів широкого кола споживачів.</p>

План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	<p>ТЕМА 1. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами</p> <p>1. Цілі, цінності, пріоритети, ключові функції, стратегії, проблеми та завдання системи охорони здоров'я України в сучасних умовах.</p> <p>2. Складові оцінки якості медичної і фармацевтичної допомоги.</p> <p>3. Концепція реформування фінансування системи охорони здоров'я.</p>
2	<p>ТЕМА 1. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами</p> <p>1. Становлення та розвиток соціальної фармації.</p> <p>2. Соціальне значення лікарських засобів.</p> <p>3. Показники доступності лікарських засобів. Медичне страхування як складова соціальної політики держави.</p> <p>4. eHealth - електронна система охорони здоров'я.</p>
3	<p>ТЕМА 2. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення</p> <p>1. Державні гарантії у галузі забезпечення ліками окремих соціально важливих нозологій, соціально небезпечних та орфанних захворювань, незахищених верств населення.</p> <p>2. Система державних закупівель лікарських засобів, виробів медичного призначення та технічних засобів реабілітації в Україні.</p> <p>3. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань.</p> <p>4. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів.</p>

4	<p>ТЕМА 2. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Референтне ціноутворення під час державних закупівель. 2. Особливості встановлення роздрібно вартості на лікарські засоби, виробу медичного призначення, супутні аптечні товари при різних формах відпуску. 3. Основні положення нормативної бази урядової програми «Доступні ліки». 4. Особливості виписування та обліку електронних рецептів. 5. Механізм реімбурсації аптекам коштів за відпущені лікарські засоби
5	<p>ТЕМА 3. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників. 2. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. 3. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів.
6	<p>ТЕМА 3. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, керівництво виробничою практикою, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін. 2. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових відрахувань з доходів фізичних осіб. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка
7	<p>ТЕМА 4. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу. 2. Дотримання вимог законодавства та чесної конкуренції на ринку. 3. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах.
8	<p>ТЕМА 4. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін. 2. Участь фармацевтичних підприємств у благодійних і гуманітарних проектах.
9	<p>ТЕМА 5. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фахівців фармації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденції розвитку концепції соціальної відповідальності та її місце в управлінській системі. 2. Обґрунтування соціальної відповідальності у фармації на особистісному рівні.
10	<p>ТЕМА 5. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фахівців фармації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні положення та методологія формування соціальної відповідальності фахівців фармації. 2. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання, геріатричним пацієнтам та ін.).
11	<p>ТЕМА 6. Соціальна фармація і право. Фармацевтичне самоврядування. Гуманітарна і волонтерська допомога</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протиріччя та невизначеності нормативно-правового регулювання фармацевтичного сектору охорони здоров'я. 2. Шляхи розв'язання практичних проблем, зумовлених законодавчими протиріччями. 3. Соціальна відповідальність та контроль за дотриманням законодавства у сфері реклами лікарських засобів та супутніх аптечних товарів.
12	<p>ТЕМА 6. Соціальна фармація і право. Фармацевтичне самоврядування. Гуманітарна і волонтерська допомога</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ключові проблеми немедикаментозного застосування ліків та напрями їх подальшого вирішення. 2. Соціальна роль провізора у недопущенні відпуску ліків з метою немедичного використання.
13	<p>ТЕМА 6. Соціальна фармація і право. Фармацевтичне самоврядування. Гуманітарна і волонтерська допомога</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фармацевтичне самоврядування. 2. Роль громадських організацій та об'єднань у вдосконаленні аспектів надання фармацевтичної допомоги. 3. Гуманітарна і волонтерська допомога.
14	<p>ТЕМА 7. Соціальне значення фармацевтичної профілактики як складової збереження здоров'я населення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення грамотності населення у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії ВООЗ. 2. Фармацевтичні аспекти збереження здоров'я та популяризації здорового способу життя. Соціальне значення фармацевтичної профілактики.
15	<p>ТЕМА 7. Соціальне значення фармацевтичної профілактики як складової збереження здоров'я населення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль фармацевтичної опіки при відпуску з аптек лікарських засобів, медичних виробів та супутніх товарів аптечного асортименту. 2. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка.
16	<p>ТЕМА 7. Соціальне значення фармацевтичної профілактики як складової збереження здоров'я населення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. 2. Переваги і недоліки вільного доступу до інформації про застосування лікарських засобів широкого кола споживачів.

Заочна форма

План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<p>ТЕМА 1. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цілі, цінності, пріоритети, ключові функції, стратегії, проблеми та завдання системи охорони здоров'я України в сучасних умовах. 2. Складові оцінки якості медичної і фармацевтичної допомоги. 3. Концепція реформування фінансування системи охорони здоров'я. 4. Становлення та розвиток соціальної фармації. 5. Соціальне значення лікарських засобів. 6. Показники доступності лікарських засобів. Медичне страхування як складова соціальної політики держави. 7. eHealth - електронна система охорони здоров'я.
2	<p>ТЕМА 3. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників. 2. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. 3. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів.

	<p>4. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, керівництво виробничою практикою, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін.</p> <p>5. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових відрахувань з доходів фізичних осіб. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка</p>
3	<p>ТЕМА 5. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фахівців фармації</p> <p>1. Тенденції розвитку концепції соціальної відповідальності та її місце в управлінській системі.</p> <p>2. Обґрунтування соціальної відповідальності у фармації на особистісному рівні.</p> <p>3. Концептуальні положення та методологія формування соціальної відповідальності фахівців фармації.</p> <p>4. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання, геріатричним пацієнтам та ін.).</p>

План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	<p>ТЕМА 2. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення</p> <p>1. Державні гарантії у галузі забезпечення ліками окремих соціально важливих нозологій, соціально небезпечних та орфанних захворювань, незахищених верств населення.</p> <p>2. Система державних закупівель лікарських засобів, виробів медичного призначення та технічних засобів реабілітації в Україні.</p> <p>3. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань.</p> <p>4. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів.</p> <p>5. Референтне ціноутворення під час державних закупівель.</p> <p>6. Особливості встановлення роздрібною вартістю на лікарські засоби, виробів медичного призначення, супутні аптечні товари при різних формах відпуску.</p> <p>7. Основні положення нормативної бази урядової програми «Доступні ліки».</p> <p>8. Особливості виписування та обліку електронних рецептів.</p> <p>9. Механізм реімбурсації аптекам коштів за відпущені лікарські засоби</p>
2	<p>ТЕМА 4. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу</p> <p>1. Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу.</p> <p>2. Дотримання вимог законодавства та чесної конкуренції на ринку.</p> <p>3. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах.</p> <p>4. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін.</p> <p>5. Участь фармацевтичних підприємств у благодійних і гуманітарних проєктах.</p>

6. Завдання для самостійної роботи

Тести контролю знань

1. Різниця між роздрібною та оптовою ціною:

- 1) товарообіг;
- 2) товарооборотність;

- 3) торгові надбавки;
- 4) витрати обігу аптеки;
- 5) товарні запаси.

2. Збільшення в продажі питомої ваги лікарських засобів:

- 1) зменшує торгові надбавки;
- 2) збільшує торгові надбавки;
- 3) зменшує рецептуру;
- 4) зменшує товарообіг;
- 5) збільшує рецептуру.

3. Допустима кількість кодеїну для відпуску за одним рецептом становить:

- 1) 0,3;
- 2) 0,1;
- 3) 0,25;
- 4) 0,15;
- 5) 0,2.

4. Термін зберігання в аптеці рецептів на наркотичні лікарські засоби в чистому вигляді:

- 1) 5 років, не враховуючи поточного;
- 2) 3 роки, не враховуючи поточного;
- 3) 1,5 роки, не враховуючи поточного;
- 4) 6 років, не враховуючи поточного;
- 5) 10 років, не враховуючи поточного.

5. Наказ, що регламентує санітарні вимоги до аптечних закладів:

- 1) наказ МОЗ України № 11 від 21.01.2010 р;
- 2) наказ МОЗ України № 166 від 26.02.2013 р;
- 3) наказ МОЗ України № 275 від 15.05.2006 р;
- 4) наказ МОЗ України № 1000 від 29.12.2011р;
- 5) наказ МОЗ України № 44 від 16.03.1993 р.

6. Для виписування наркотичних лікарських засобів на пільгових умовах чи безоплатно лікар повинен використати рецептурний бланк:

- 1) Ф № 1;
- 2) Ф № 2;
- 3) Ф № 3;
- 4) будь-який з вказівкою форми оплати;
- 5) Ф № 3 та Ф № 1.

7. Максимальна кількість етилового спирту в чистому вигляді, яка може бути виписана в одному рецепті безоплатно:

- 1) 200,0;
- 2) 250,0;
- 3) 50,0;
- 4) 100,0;
- 5) 150,0.

8. Норма природних витрат для отруйних і наркотичних лікарських засобів при індивідуальному виготовленні ліків:

- 1) 0,95%;
- 2) 0,4%;
- 3) 0,7%;
- 4) 1,5%;
- 5) 0,5%.

9. Екстемпоральні лікарські форми, що підлягають контролю при відпуску:

- 1) дитячі;
- 2) всі лікарські форми;
- 3) що вміщують одурманюючі речовини;

- 4) що вміщують отруйні і наркотичні речовини;
- 5) ін'єкційні лікарські форми.

10. При відпуску медичних товарів з аптеки до аптечного пункту оформляється:

- 1) вимога;
- 2) рахунок-фактура;
- 3) накладна;
- 4) реєстр;
- 5) касова книга.

11. Гумові килимки, оброблені дезинфікуючим розчином повинні бути перед входом в:

- 1) кабінет провізора-аналітика, мийну;
- 2) матеріальні кімнати;
- 3) кабінет завідувача аптекою;
- 4) торговий зал;
- 5) асептичний блок, асистентську кімнату.

12. Для визначення залишку отруйного лікарського засобу в "Книзі обліку отруйних і сильнодіючих лікарських засобів, що знаходяться на предметно-кількісному обліку", необхідно знати:

- 1) прибуток і витрати;
- 2) прибуток, залишок, витрати;
- 3) тільки прибуток і залишок;
- 4) витрати і залишок;
- 5) тільки прибуток.

13. Інкасатор повинен мати:

- 1) посвідчення особи, доручення банку;
- 2) відтиск печатки банку, посвідчення особи;
- 3) явочну картку;
- 4) посвідчення особи, порожню сумку, явочну картку, доручення, відтиск печатки банку;
- 5) довідку з місця роботи.

14. Ліміт залишку готівки в касі аптеки затверджується:

- 1) банком на підставі заявки-розрахунку аптеки;
- 2) адміністрацією аптеки;
- 3) вищестоящою організацією;
- 4) податковою адміністрацією;
- 5) місцевими органами влади.

15. Рух грошових коштів обліковується в касовій книзі:

- 1) щомісячно;
- 2) щоквартально;
- 3) щоденно;
- 4) щотижня;
- 5) в кінці року.

16. Визначити допустиму кількість ефедрину гідрохлориду для відпуску за одним рецептом:

- 1) 0,2;
- 2) 0,1;
- 3) 0,25;
- 4) 0,6;
- 5) 0,3.

17. Щорічна відпустка тривалістю 31 календарний день надається:

- 1) працівникам, старше 18 років, що навчаються на вечірніх відділеннях ВНЗ;
- 2) працівникам, старше 18 років, що навчаються на заочних відділеннях ВНЗ;
- 3) інвалідам I-II груп;
- 4) інвалідам III групи;

- 5) працівникам, віком до 18 років.
- 18. Рецепти на лікарські засоби, виписані на спеціальних рецептурних бланках Ф-3 та відпущені на пільгових умовах, зберігають в аптеці:**
- 1) 1 рік, не враховуючи поточного;
 - 2) 3 роки, не враховуючи поточного;
 - 3) 1 місяць, не враховуючи поточного;
 - 4) 5 років, не враховуючи поточного;
 - 5) 4 роки, не враховуючи поточного.
- 19. Таксування рецептів це:**
- 1) визначення вартості лікарського засобу;
 - 2) перевірка правильності виписування рецепта;
 - 3) реєстрація в журналі обліку;
 - 4) оформлення до відпуску;
 - 5) розрахунок між покупцями та продавцями.
- 20. Розмір допомоги з тимчасової непрацездатності працівника при трудовому стажі до 5 років становить від посадового окладу:**
- 1) 50%;
 - 2) 80%;
 - 3) 40%;
 - 4) 100%;
 - 5) 60%.
- 21. Вологе прибирання приміщень аптеки проводиться не рідше:**
- 1) 1 разу на добу;
 - 2) 1 разу на зміну;
 - 3) 1 разу на тиждень;
 - 4) 1 разу на місяць;
 - 5) 1 разу на рік.
- 22. Хімічний контроль полягає у перевірці:**
- 1) загальної маси або об'єму лікарської форми;
 - 2) зовнішнього вигляду лікарської форми;
 - 3) кількості та маси окремих доз;
 - 4) тотожності та кількісного вмісту лікарських речовин;
 - 5) однорідності змішування.
- 23. Тривалість щорічної трудової відпустки повинна бути не менше ніж:**
- 1) 31 календарний день;
 - 2) 30 календарних днів;
 - 3) 24 календарних дні;
 - 4) 59 календарних днів;
 - 5) 40 календарних днів.
- 24. Обов'язкові утримання із заробітної плати працівника здійснюються:**
- 1) за його згодою;
 - 2) без його згоди, згідно чинного законодавства;
 - 3) за розпорядженням керівника підприємства;
 - 4) на умовах, передбачених колективним договором;
 - 5) за розпорядженням вищестоящої організації.
- 25. За кількістю стаціонарних і амбулаторних рецептів визначається:**
- 1) загальна рецептура аптеки;
 - 2) товарообіг аптеки;
 - 3) торгові надбавки;
 - 4) товарні запаси;
 - 5) витрати аптеки.

26. Одноразова кількість етилморфіну гідрохлориду для виписування в очних краплях та мазях для хронічних хворих при наявності вказівки лікаря на рецепті: “За спеціальним призначенням” не повинна перевищувати:

- 1) 1,5;
- 2) 0,2;
- 3) 1,0;
- 4) 0,1;
- 5) 0,8.

27. Основним документом при оприбуткуванні товару в аптеці є:

- 1) зведений реєстр;
- 2) вимога;
- 3) рахунок;
- 4) накладна;
- 5) вимога-замовлення.

28. Рецепт на наркотичні засоби в чистому вигляді повинен бути оформлений:

- 1) особистою печаткою та підписом лікаря;
- 2) штампом лікувально-профілактичного закладу;
- 3) всім перерахованим;
- 4) підписом головного лікаря;
- 5) печаткою закладу охорони здоров'я.

29. Розмір утримання податку з доходів фізичних осіб становить:

- 1) 1%;
- 2) 20%;
- 3) 0,5%;
- 4) 2%;
- 5) 15%.

30. Отруйні речовини за повну вартість в суміші з іншими лікарськими засобами виписуються на:

- 1) рецептурному бланку Ф – 1;
- 2) на рецепті-вимозі;
- 3) рецептурному бланку Ф- 3;
- 4) без рецепта;
- 5) рецептурному бланку Ф - 1, Ф – 3.

31. За прийняту від населення лікарську рослинну сировину аптека розраховується на підставі:

- 1) накладної;
- 2) видаткового касового ордеру;
- 3) рахунку;
- 4) приймальної квитанції;
- 5) чекової книжки.

32. Загальна тривалість основної і додаткових відпусток не може перевищувати:

- 1) 20 календарних днів;
- 2) 24 календарні дні;
- 3) 31 календарний день;
- 4) 70 календарних днів;
- 5) 59 календарних днів.

33. До інформаційної функції аптеки належить:

- 1) вхідний контроль якості лікарських засобів;
- 2) санітарно-просвітницька робота;
- 3) зберігання ліків;
- 4) індивідуальне виготовлення ліків;
- 5) контроль якості ліків.

- 34. Фактичну наявність лікарських засобів, що підлягають предметно-кількісному обліку, звіряють з книжковим залишком:**
- 1) щомісячно;
 - 2) щотижнево;
 - 3) щоденно;
 - 4) кожну декаду;
 - 5) 1 раз в півроку.
- 35. Медичні п'явки повинні зберігатися:**
- 1) при пониженій температурі;
 - 2) при підвищеній температурі;
 - 3) при кімнатній температурі і відсутності прямого сонячного світла;
 - 4) при підвищеній температурі і попаданні прямого сонячного світла;
 - 5) при підвищеній вологості повітря.
- 36. Лікарські засоби, витрачені на надання першої медичної допомоги списуються на підставі:**
- 1) довідки у 3-х примірниках;
 - 2) довідки в 1-му примірнику;
 - 3) книги обліку;
 - 4) довідки у 2-х примірниках;
 - 5) реєстру.
- 37. Всіма видами внутрішньоаптечного контролю в аптеці повинен володіти:**
- 1) завідувач аптеки, його заступники, уповноважена особа;
 - 2) фармацевти;
 - 3) завідувач аптечним пунктом;
 - 4) завідувач аптечним кіоском;
 - 5) завідувач відділом безрецептурного відпуску.
- 38. Стерильний технологічний одяг зберігається в закритих бідсах:**
- 1) 1 добу;
 - 2) 2 доби;
 - 3) 5 діб;
 - 4) 3 доби;
 - 5) 12 годин.
- 39. Утримання із заробітної плати працівника з ініціативи підприємства, це:**
- 1) внески до Пенсійного фонду;
 - 2) внески до Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;
 - 3) внески до Фонду соціального страхування на випадок безробіття;
 - 4) податок з доходів фізичних осіб;
 - 5) аліменти.
- 40. Товарний звіт структурних підрозділів відображає:**
- 1) прибуток грошових коштів;
 - 2) прибуток, витрати і залишок товару;
 - 3) залишок основних засобів;
 - 4) витрати грошових коштів;
 - 5) надходження ЛРС від заготівельника.
- 41. Хронічно хворим дозволяється виписувати на курс лікування до 1-го місяця рецепт за вказівкою лікаря «За спеціальним призначенням» з:**
- 1) лікарськими засобами, що підлягають предметно-кількісному обліку;
 - 2) лікарськими засобами, що відпускаються безкоштовно;
 - 3) лікарськими засобами, до складу яких входить фенобарбітал у суміші з іншими лікарськими засобами;
 - 4) лікарськими засобами, що застосовуються для лікування глаукоми і катаракти;

- 5) сильнодіючими лікарськими засобами.
- 42. В аптеку надійшли лікарські засоби з аптечного складу. Вкажіть той, що підлягає предметно-кількісному обліку:**
- 1) анальгін;
 - 2) глюкоза;
 - 3) кофеїн;
 - 4) кодеїн;
 - 5) бутадіон.
- 43. Пільговий відпуск (50% оплати) лікарських засобів передбачений для:**
- 1) дітей від 3-х до 6-х років;
 - 2) інвалідів ВВВ;
 - 3) онкологічних хворих;
 - 4) дітей до 3-х років;
 - 5) дітей 8-ми років.
- 44. Протягом місяця аптека багаторазово одержувала товар від постачальників. Який накопичувальний документ використовується для реєстрації отриманого аптекою товару?**
- 1) касова книга;
 - 2) журнал обліку рецептури;
 - 3) рецептурний журнал;
 - 4) реєстр роздрібних оборотів;
 - 5) книга обліку надходження товару.
- 45. Грамадол виписується на:**
- 1) рецептурному бланку форми № 1;
 - 2) рецептурному бланку форми № 3;
 - 3) рецептурному бланку форми № 3 + форми № 1 в одному примірнику;
 - 4) рецептурному бланку форми № 1 в 2-х примірниках;
 - 5) рецептурному бланку форми № 3 і форми № 1 в 2-х примірниках.
- 46. Термін дії рецепта на лікарські засоби загального списку згідно наказу МОЗ України № 360 від 19.07.2005 р. становить:**
- 1) 5 днів;
 - 2) до 2-х місяців;
 - 3) 1 місяць;
 - 4) 1 рік;
 - 5) 20 днів.
- 47. Поліклініка ЛПЗ № 3 надає аптеці приміщення для відкриття аптечного пункту. Його мінімальна площа повинна становити:**
- 1) 100 м²;
 - 2) 8 м²;
 - 3) 21 м²;
 - 4) 50 м²;
 - 5) 18 м².
- 48. Облік внутрішньої аптечної заготовки в аптеці здійснюється:**
- 1) в журналі обліку лабораторних та фасувальних робіт;
 - 2) в квитанції на замовлені ліки;
 - 3) в таблиці реєстрації роздрібних оборотів;
 - 4) в зведеному реєстрі;
 - 5) в реєстрі виписаних покупцям рахунків.
- 49. Виручка, що надходить в касу аптеки від структурних підрозділів оформляється:**
- 1) розпискою касира;
 - 2) видатковим касовим ордером;
 - 3) прибутковим касовим ордером;

- 4) актом про приймання грошової виручки;
- 5) довідкою касира-операціоніста.

50. Порядок здійснення вхідного контролю якості лікарських засобів регламентує:

- 1) наказ МОЗ України № 1000 від 29.12.2011р;
- 2) наказ МОЗ України № 436 від 30.10.2001р;
- 3) наказ МОЗ України № 11 від 21.01.2010 р;
- 4) наказ МОЗ України № 197 від 07.09.1993р;
- 5) постанова КМУ № 1303 від 17.08.1998 р.

51. Видатковим касовим ордером підтверджується:

- 1) отримання грошей підзвітною особою;
- 2) надходження грошей з банку;
- 3) здача виручки структурним підрозділом;
- 4) надходження грошей від лікувально-профілактичних закладів;
- 5) утримання із заробітної плати.

52. Матеріальна відповідальність юридично оформляється:

- 1) усним розпорядженням;
- 2) наказом по аптеці;
- 3) письмовим договором;
- 4) усною угодою;
- 5) письмовим розпорядженням.

53. Прибирання асептичного блоку проводиться:

- 1) не рідше 1 разу за зміну в кінці роботи;
- 2) не рідше 1 разу за зміну в кінці роботи вологим способом, із застосуванням миючих засобів;
- 3) до початку і в кінці робочого дня вологим способом;
- 4) не рідше 1 разу за зміну в кінці роботи, вологим способом, із застосуванням дезінфікуючих засобів;
- 5) за необхідністю, але не рідше 2 разів за зміну, вологим способом.

54. Не несуть матеріальну відповідальність:

- 1) провізори;
- 2) фармацевти;
- 3) завідувачі відділів;
- 4) завідувачі відокремлених структурних підрозділів аптек;
- 5) провізори-аналітики, бухгалтери, особи віком до 18 років.

55. Порядок зберігання товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах регламентує наказ МОЗ України:

- 1) № 360 від 19.07.2005р;
- 2) № 44 від 16.03.1993 р;
- 3) № 11 від 21.01.2010 р;
- 4) № 436 від 30.10.2001 р;
- 5) № 723 від 31.10.2011р.

56. До виробничих приміщень аптеки належать:

- 1) асистентська, фасувальна;
- 2) бухгалтерія, кабінет завідувача;
- 3) кімната персоналу, гардеробна;
- 4) кімната для зберігання предметів прибирання;
- 5) туалет, духова.

57. Паспорти письмового контролю на лікарські форми індивідуального виготовлення згідно наказу МОЗ України № 812 від 17.10.2012р. зберігаються:

- 1) 1 місяць;
- 2) 1 тиждень;
- 3) 2 місяці;

- 4) 5 років;
- 5) 2 роки.

58. Після розкриття біксів стерильний допоміжний матеріал може використовуватись протягом:

- 1) зміни;
- 2) 2 діб;
- 3) 3 діб;
- 4) 24 годин;
- 5) 5 діб.

59. Амбулаторна рецептура складається з:

- 1) лікарських засобів, відпущених за вимогами лікувально-профілактичних закладів;
- 2) лікарських засобів, відпущених за рецептами лікарів;
- 3) лікарських засобів безрецептурного відпуску;
- 4) внутрішньо аптечних заготовок;
- 5) лікарських засобів, відпущених за рецептами лікаря та вимогами лікувально-профілактичних закладів.

60. На якому рецептурному бланку має вписуватися димедрол у таблетках?

- 1) Ф № 1;
- 2) Ф № 3;
- 3) Ф № 3 і додатково Ф № 1;
- 4) Ф № 1 в двох примірниках;
- 5) Ф № 1, завіреному печаткою ЛПЗ.

61. Звіт про рух тари відображається у:

- 1) касовій книзі;
- 2) прибутковому ордері;
- 3) видатковому ордері;
- 4) журналі обліку руху тари і товарному звіті аптеки;
- 5) квитанції.

62. Оплата транспортних послуг відноситься до:

- 1) видаткових операцій;
- 2) прибуткових операцій;
- 3) видаткових і прибуткових операцій;
- 4) торгових надбавок;
- 5) товарообігу.

63. Індивідуальна матеріальна відповідальність покладається на:

- 1) завідувачів відділів;
- 2) працівників відділів аптек;
- 3) завідувачів і працівників відокремлених структурних підрозділів;
- 4) провізорів;
- 5) фармацевтів.

64. Стаціонарна рецептура складається з:

- 1) лікарських засобів, відпущених за індивідуальними рецептами;
- 2) лікарських засобів, відпущених за вимогами лікувальних закладів;
- 3) відпуску готових лікарських засобів за рецептами;
- 4) безрецептурного відпуску;
- 5) лікарських засобів, відпущених в структурні підрозділи.

65. При таксуванні рецептів округлення до копійок здійснюється:

- 1) після визначення вартості всіх інгредієнтів;
- 2) після оцінки упаковки;
- 3) при визначенні тарифу за виготовлення;
- 4) після визначення загальної вартості лікарської форми;
- 5) при визначенні вартості кожного інгредієнта.

66. Етикетки, пробки, прості та вощені капсули, сигнатури, фільтри належать до:

- 1) допоміжного матеріалу;
- 2) малоцінного інвентарю;
- 3) інших активів;
- 4) основних засобів;
- 5) товару.

67. До збільшення суми товарного залишку призводить господарська операція:

- 1) надходження товару від постачальника;
- 2) надходження грошей з банку до каси;
- 3) закупівля ЛРС;
- 4) повернення підзвітною особою боргу;
- 5) одержання малоцінних швидкозношуваних предметів.

68. Торгові надбавки – це:

- 1) виторг від реалізації товарів;
- 2) знижки та пільги;
- 3) витрати обігу;
- 4) різниця між сумою реалізованого товару та його залишком;
- 5) різниця між роздрібною і оптовою ціною.

69. Періодична перевірка температури в приміщеннях для зберігання лікарських засобів здійснюється не рідше:

- 1) 1 раз на тиждень;
- 2) 1 раз на добу;
- 3) 1 раз на місяць;
- 4) 1 раз на зміну;
- 5) 1 раз у квартал.

70. Гірчичники зберігають:

- 1) в пачках, упакованих в пергаментний папір, які поміщають в щільно закупорену тару;
- 2) в пачках, упакованих в поліетиленову плівку, які поміщають в щільно закупорену тару;
- 3) в сухому приміщенні;
- 4) в пачках, упакованих в пергаментний папір або поліетиленову плівку, які поміщають в щільно закупорену тару;
- 5) в щільно закупореній тарі.

71. Вибірка рецептів на лікарські засоби, що підлягають предметно-кількісному обліку, здійснюється:

- 1) 1 раз на зміну;
- 2) 1 раз на тиждень;
- 3) 1 раз на місяць;
- 4) на день інвентаризації;
- 5) щоденно.

72. Забороняється виписувати амбулаторним хворим рецепти на лікарські засоби:

- 1) седативні;
- 2) анаболічні;
- 3) для наркозу;
- 4) снодійні;
- 5) отруйні.

73. Заміна технологічного одягу працівників аптек згідно наказу МОЗ України № 275 від 15.05.2006 р. повинна проводитися не рідше:

- 1) 2-х разів на тиждень;
- 2) 1 раз на тиждень;
- 3) 1 раз на місяць;
- 4) 2-х разів на місяць;

5) 3-х разів на тиждень.

74. Згідно наказу МОЗ України № 275 від 15.05.2006 р. санітарний день в аптеках проводиться:

- 1) 1 раз на тиждень;
- 2) 2 рази на місяць;
- 3) 1 раз на рік;
- 4) 1 раз на місяць;
- 5) 1 раз на квартал.

75. Роздрібну реалізацію без використання РРО дозволено здійснювати:

- 1) в аптечному пункті;
- 2) в аптеці в сільській місцевості;
- 3) в аптечному кіоску;
- 4) в центральній районній аптеці;
- 5) в лікарняній бюджетній аптеці.

76. При встановленні ціни індивідуальної лікарської форми не враховується:

- 1) вартість прописаних лікарських засобів;
- 2) вартість розчинника;
- 3) вартість упаковки;
- 4) тариф за виготовлення;
- 5) вартість допоміжних матеріалів.

77. При таксуванні рецепта вартість кожного інгредієнта проставляють:

- 1) на зворотній стороні рецепта;
- 2) в рецептурному журналі;
- 3) ліворуч навпроти його найменування;
- 4) праворуч навпроти його найменування;
- 5) в журналі обліку рецептури.

78. Оптимальними умовами для зберігання гумових виробів є:

- 1) температура 0⁰-20⁰С, вологість не нижче 65%;
- 2) температура 12⁰-20⁰С, вологість 50-65%;
- 3) температура 8⁰-10⁰С, вологість 40%;
- 4) вологість 80%;
- 5) вологість вище 80%.

79. З метою вчасної реалізації лікарських засобів в місцях зберігання їх розташовують з врахуванням:

- 1) дати виготовлення;
- 2) залишкового терміну придатності;
- 3) фармакологічної групи;
- 4) терміну придатності;
- 5) дати останнього переконтролю.

80. Оптимальними умовами для зберігання лікарської рослинної сировини є:

- 1) температура 2-6⁰С, вологість повітря 8%;
- 2) температура 20-25⁰С, вологість повітря 30- 40%;
- 3) температура 18-20⁰С, вологість повітря 60%;
- 4) температура 18-20⁰С, вологість повітря 30-40%;
- 5) температура 18-18⁰С, вологість повітря 50-60%.

81. До вибухонебезпечних речовин належать:

- 1) сірка, гліцерин;
- 2) спирт, хлоретил;
- 3) калію перманганат, срібла нітрат;
- 4) колодій, ефір;
- 5) клеол, молочна кислота.

82. Оборотна відомість за особистими рахунками покупців заповнюється згідно:

- 1) журналу обліку рецептури;
- 2) журналу реєстрації роздрібних оборотів;
- 3) рецептурного журналу;
- 4) журналу дефіс-ордеру;
- 5) журналу обліку розрахунків з покупцями.

83. Висновок за результатами вхідного контролю оформлюється:

- 1) в реєстрі лікарських засобів, що надійшли до суб'єкта господарської діяльності;
- 2) в акті приймання товарно-матеріальних цінностей;
- 3) претензійним листом;
- 4) на зворотному боці накладної;
- 5) в книзі обліку товарів, що надійшли.

84. У випадку сумніву щодо якості лікарського засобу його:

- 1) повертають постачальнику;
- 2) повертають виробнику;
- 3) направляють для проведення дослідження в територіальну інспекцію з контролю якості лікарських засобів;
- 4) направляють для дослідження у відділ технічного контролю фірми виробника;
- 5) передають у відповідні відділи аптеки для реалізації.

85. Залишковий термін придатності лікарських засобів при їх постачанні в аптеку повинен становити не менше:

- 1) 30%;
- 2) 60%;
- 3) 40%;
- 4) 50%;
- 5) 80%.

86. Обсяг роздрібною реалізації за звітний період відображається в:

- 1) товарному звіті (прибуток);
- 2) журналі обліку оптової реалізації;
- 3) рецептурному журналі;
- 4) товарному звіті (видаток);
- 5) приймальній квитанції.

87. В другому розділі книги обліку розрахункових операцій відображається:

- 1) облік руху грошових коштів;
- 2) закупівля аптечного посуду;
- 3) суми, перераховані покупцями на рахунок аптеки;
- 4) закупівля лікарської рослинної сировини;
- 5) виплата заробітної плати.

88. В кінці робочого дня касир оформляє:

- 1) реєстр руху грошових коштів;
- 2) видатковий касовий ордер;
- 3) оборотну відомість;
- 4) товарний звіт;
- 5) касову книгу.

89. Виплати за листами непрацездатності здійснюються з:

- 1) Фонду оплати праці;
- 2) Фонду соціального страхування;
- 3) Фонду соціального розвитку;
- 4) Фонду розвитку підприємства;
- 5) Пенсійного фонду.

90. Вода очищена повинна направлятися в лабораторію з аналізу якості лікарських засобів для проведення повного хімічного аналізу:

- 1) щомісячно;

- 2) щорічно;
- 3) щоденно;
- 4) щоквартально;
- 5) кожного тижня.

91. Хімічний контроль полягає в ідентифікації та визначенні:

- 1) загальної маси лікарської форми;
- 2) кількості і маси окремих доз;
- 3) кількісного вмісту лікарських засобів, що входять до складу лікарської форми;
- 4) об'єму лікарської форми;
- 5) кольору, запаху лікарської форми.

92. Фізичний контроль якості лікарських форм індивідуального виготовлення полягає у перевірці:

- 1) зовнішнього вигляду, кольору, запаху;
- 2) ідентифікації лікарських речовин у лікарській формі;
- 3) кількості лікарських речовин у лікарській формі;
- 4) однорідності змішування, відсутності механічних включень;
- 5) загальної маси або об'єму лікарської форми, маси та кількості окремих доз.

93. У випадку псування товару внаслідок стихійного лиха проводять інвентаризацію:

- 1) позапланову;
- 2) місячну;
- 3) планову;
- 4) квартальну;
- 5) річну.

94. Звіт про використання реєстраторів розрахункових операцій подається в податкову адміністрацію:

- 1) щотижнево;
- 2) щомісячно;
- 3) при інвентаризації;
- 4) 1 раз в квартал;
- 5) 1 раз на рік.

95. Гарантом якості фармацевтичного препарату є:

- 1) свідоцтво про реєстрацію;
- 2) гігієнічний висновок;
- 3) санітарне посвідчення;
- 4) сертифікат якості;
- 5) санітарний паспорт.

96. Оплата тимчасової непрацездатності в сумі 100% від середньої зарплати нараховується працівникам:

- 1) з трудовим стажем до 3-х років;
- 2) з трудовим стажем понад 1 рік;
- 3) з трудовим стажем понад 8 років;
- 4) з трудовим стажем до 5-ти років;
- 5) з трудовим стажем понад 2 роки.

97. Оформлення касового ордера здійснюється:

- 1) у 3-денний термін;
- 2) у 5-денний термін;
- 3) у будь-який термін;
- 4) у 10-денний термін;
- 5) під час приймання і видачі грошей із каси.

98. Прибуткові касові операції оформляються:

- 1) видатковим касовим ордером;
- 2) прибутковим касовим ордером;

- 3) накладною;
- 4) довідкою касира;
- 5) касовим реєстром.

99. Готівка, видана під звіт на господарські товари, але не витрачена, повинна бути повернута в касу не пізніше:

- 1) 1 робочого дня з дня видачі;
- 2) 3-х робочих днів із дня видачі;
- 3) 4-х робочих днів із дня видачі;
- 4) 5-ти робочих днів із дня видачі;
- 5) негайно.

100. Сума природних втрат розраховується:

- 1) в кінці місяця;
- 2) при інвентаризації;
- 3) при інвентаризації, коли є недостача суми фактичного залишку товару в порівнянні з сумою за документами обліку;
- 4) по мірі необхідності;
- 5) при контрольних перевірках.

7. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, який проводиться в усній формі. Робота здобувачів оцінюється за підсумками виконання основних видів завдань. Якщо здобувач не відвідував курс лекцій, практичні заняття і не виконав тестові завдання, а, отже, не набрав необхідної кількості балів, то він, за рішенням кафедри, не допускається до складання заліку.

Перелік питань до заліку з дисципліни «Вступ у фармацію»

1. Історичні етапи становлення соціальної економіки у фармації.
2. Основні принципи соціальної економіки у фармації.
3. Фармацевтичне забезпечення населення як складова соціально-економічної політики держави.
4. Моделі соціальної політики у світовій практиці та критерії їх визначення.
5. Характеристика чинної та перспективної моделей соціальної політики України.
6. Організація фармацевтичного забезпечення населення на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки.
7. Основні форми і методи організації фармацевтичного забезпечення населення у світовій практиці.
8. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фармації в країнах світу.
9. Проблеми сучасного стану розвитку фармсектору галузі ОЗ в Україні та світі.
10. Складові системи фармацевтичного забезпечення населення України.
11. Показники ефективності системи фармацевтичного забезпечення населення.
12. Методи та прийоми аналізу щодо визначення загальних тенденцій розвитку фармацевтичної галузі.
13. Основні тенденції, що склалися на фармацевтичному ринку України.
14. Пріоритетні напрямки реформування вітчизняної та світової фармації.
15. Державне регулювання процесів створення та проведення випробувань ЛЗ для забезпечення охорони здоров'я людини. Роль фахівців фармації у розробці та впровадженні ЛЗ у виробництво.
16. Міжнародні етичні принципи біомедичних досліджень із залученням людини. Загальні принципи проведення клінічних випробувань в Україні.
17. Основні вимоги до захисту досліджуваних. Інформована згода пацієнта на участь у клінічних випробуваннях.

18. Положення про комісію з питань етики. Центральна та локальні комісії з питань етики: склад, права, обов'язки та повноваження.

19. Моніторингування дотримання етичних та морально-правових принципів проведення клінічних досліджень.

20. Реєстрація лікарських засобів як механізм допуску до використання в Україні. Порядок проведення експертизи ЛЗ, що подається на державну реєстрацію або перереєстрацію.

21. Соціальні завдання та види Державних реєстрів фармацевтичної і парафармацевтичної продукції. Внесення (вилучення) інформації про лікарський засіб до Державного реєстру.

22. Державна система збору, наукової оцінки та контролю інформації про побічні реакції ЛЗ. Загальні принципи здійснення фармакологічного нагляду.

23. Джерела отримання та методи надання інформації про побічні реакції ЛЗ, критерії оцінки частоти їх розвитку, аналіз та оцінка інформації.

24. Класифікація ЛЗ у вітчизняній і зарубіжній практиці. Поняття критеріїв, глибини класифікацій та галузей застосування.

25. Класифікаційна система АТХ: структура, використання, недоліки.

26. Система АТХ-ДДД у дослідженнях з медичної та фармацевтичної статистики.

27. Порядок розрахунку ДДД для препаратів різних фармакологічних груп, типу терапії, категорії хворих.

28. Інформаційні джерела для визначення АТХ-ДДД для різних ЛП.

29. Практичне використання системи ДДД в побудові моделей фінансового забезпечення системи охорони здоров'я на макро- та макрорівнях.

30. Медичне страхування як соціально-економічний механізм забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.

31. Роль і місце систем обов'язкового та добровільного медичного страхування у сучасній охороні здоров'я та фармації.

32. Система обов'язкового та добровільного медичного страхування. Об'єкти, суб'єкти, принципи, функції.

33. Порівняльна характеристика основних типів моделей медичного страхування. Їх переваги та недоліки.

34. Основні етапи розвитку медичного страхування в США.

35. Основні етапи розвитку медичного страхування в країнах Європи.

36. Сучасний стан впровадження медичного страхування в Україні. Проблеми та перспективи.

37. Аналіз ринку добровільного медичного страхування в Україні.

38. Досвід формування законодавчої бази з впровадження та функціонування медичного страхування в Україні.

39. Реформування системи охорони здоров'я та впровадження пілотних проектів, як механізм формування основи для впровадження ОМС в Україні.

40. Державний, регіональний та локальний формуляри: досвід впровадження в Україні.

41. Облік, статистична звітність та контроль за цільовим використанням гуманітарної допомоги.

42. Соціальні та організаційно-правові засади надання Україною гуманітарної допомоги іншим державам.

43. Соціальне партнерство як механізм реалізації соціально-економічних прав та інтересів працівників, роботодавців і виконавчої влади.

44. Нормативно-правове регулювання щодо дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників.

45. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів.

46. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати основної, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, керівництво виробничою практикою, відпускних, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.

47. Порядок нарахування, утримання та сплати єдиного соціального внеску фізичними та юридичними особами.

48. Оподаткування доходів населення. Особливості застосування податкової соціальної пільги відносно окремих видів доходів.

49. Морально-етичні проблеми у фармацевтичному забезпеченні населення лікарськими засобами. Вимоги до професійної діяльності фармацевтичного працівника.

50. Поняття етики у фармацевтичній діяльності. Принципи фармацевтичної етики.

51. Сфери діяльності та система взаємовідносин у практичній роботі фармацевтичного працівника. Відмінні риси фармацевтичної діяльності на сучасному етапі розвитку фармацевтичної галузі.

52. Міжнародний досвід розробки та впровадження етичних кодексів фармацевтичних працівників. Загальні принципи етичних кодексів фармацевтів.

53. Принципи побудови етичних кодексів в міжнародній практиці.

54. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України: законодавча база, структурні розділи Кодексу.

55. Механізм дії (саморегуляції) Етичного кодексу фармацевтичних працівників. Основні принципи функціонування Комітету з етики.

56. Сфера дії Етичного кодексу фармацевтичних працівників та відповідальність за порушення.

57. Наукова інформація: теорія та практика. Система науково-медичної інформації. Система фармацевтичної інформації (ФІ): державний, регіональний та організаційний рівні.

58. Належна практика закупівель (GPPP). Значення дотримання стандарту GPPP при організації закупівель ЛЗ за бюджетні кошти.

Процес контролю, основні його етапи. Кожне питання у білеті оцінюється у 20 балів.

Приклад залікового білету

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
Кафедра фармації, фармакології, медичної, біоорганічної та біологічної хімії

Освітній рівень перший бакалаврський
Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»
Семестр 3

Навчальна дисципліна «Вступ у фармацію»

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Розкрити питання:

1. Класифікація ЛЗ у вітчизняній і зарубіжній практиці. Поняття критеріїв, глибини класифікацій та галузей застосування. **(20 балів)**.
2. Оподаткування аптек. Поняття про податки, їх класифікація **(20 балів)**.
3. Облік, статистична звітність та контроль за цільовим використанням гуманітарної допомоги **(20 балів)**.
4. Механізм дії (саморегуляції) Етичного кодексу фармацевтичних працівників. Основні принципи функціонування Комітету з етики **(20 балів)**.

Затверджено на засіданні

Кафедри фармації, фармакології, медичної, біоорганічної та біологічної хімії

Протокол № _____ від _____ 20__ року
В.о.завідувача кафедри _____ к.біолог.н., доц. Ларичева О.М.
Екзаменатор _____ к.фарм.н., доц. Шмалько О.О.

8. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Очна (денна) форма навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Практичні заняття	16 практичних занять. Максимальна кількість балів – 6 (16*6). Конспект – 4 бали	100
2	Тестовий контроль знань	100 тестових завдань: 0,2 бали – одна правильна відповідь.	20
3	Залік	В кожному заліковому білеті по 4 питання. Кожне питання оцінюється по 20 балів.	80
	Всього		200

Заочна форма навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Практичні заняття	2 практичних занять. Максимальна кількість балів – 10 (10*2)	20
2	Контрольна робота	100 тестових завдань: 1 бал – одна правильна відповідь.	100
3	Залік	В кожному заліковому білеті по 4 питання. Кожне питання оцінюється по 20 балів.	80
	Всього		200

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінюватися може виконання здобувачами вищої освіти будь-яких навчальних завдань, під час роботи над якими здобувачі вищої освіти демонструють власні знання: розгорнуті і стислі усні відповіді, виступи в дискусіях, вирішення тестових завдань тощо.

При цьому враховується:

- розуміння здобувачами вищої освіти загальних засад етики та деонтології у фармації;
- самостійність мислення;
- використання різних джерел інформації, з розумінням їх особистостей, умінням їх характеризувати і оцінювати;
- правильність і достатність добору фактів для розв'язування поставлених викладачем завдань;
- чіткість і завершеність викладу;
- мовна грамотність.

9. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Громовик Б.П., Терещук С.І., Чухрай І.Л. Організація та економіка фармації / Б.П. Громовика, С.І. Терещук, І.Л. Чухрай. – Вінниця, Нова книга, 2009. – 816 с.
2. Котвіцька А.А. Соціальна фармація [Електронний ресурс] /А.А.Котвіцька// Фармацевтична енциклопедія. – Режим доступу: <https://www.pharmacyclopedia.com.ua/article/6637/socialnafarmaciya>
3. Котвіцька А.А. Соціальна фармація як складова системи фармацевтичного забезпечення населення та міждисциплінарна наука /А.А.Котвіцька, І.В.Кубарева, О.О.Суріков, А.В.Волкова. – Соціальна фармація в Україні: стан, проблеми та перспективи: матер.всеукр.наук.-практ.Інтернет-конференції за участю міжнародних спеціалістів, 3 квітня 2013 р.: За ред.А.А.Котвіцької та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2013. – С.14-28.
4. Котвіцька А.А. Вивчення основних етапів становлення та розвитку соціальної фармації у світі та Україні /А.А.Котвіцька, І.В.Кубарева, І.О.Сурікова// Фармацевтичний часопис. - 2017. -№3(43). – С.70-76.
5. Котвіцька А.А. Вивчення змісту та передумов формування концепції соціальної фармації в країнах світу та в Україні //А.А.Котвіцька, І.В.Кубарева, І.О.Сурікова // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2017. – Т.3. № 4. – С.3-4.
6. Ткаченко Н.О. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фармацевтичних працівників/ Н.О.Ткаченко; за наук.ред.проф. Б.П. Громовика. – Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2018. – 217 с.
7. Шаповал Н.М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою: монографія / В.М.Шаповал; ДВНЗ «Нац. гірн.ун-т». – Д.: Держ. ВНЗ «НГУ», 2011. – 356 с.

Додаткова

1. Громовик Б.П. Інформаційне супроводження процесу фармакотерапії у паліативній та хоспісній медицині : монографія / Б.П. Громовик, С.Є. Прокіп. – Львів: Ліга-Прес, 2015. – 96 с.
2. Громовик Б.П. Менеджмент і маркетинг у фармації: підручник / Б.П. Громовик, Г.Д. Гасюк, О.Р. Левицька; за ред. д-ра фарм. наук, проф. Б.П. Громовика. – К.: Медицина, 2008. – 752 с.
3. Громовик Б.П. Неперервна фармацевтична освіта в Україні: науково-методичні аспекти управлінсько-економічної підготовки: монографія / Б.П. Громовик, А.В. Горілик. – Львів: Растр. – 7, 2012. – 166 с.
4. Громовик Б.П. Фармацевтична логістика : фокус на допомозі пацієнту : монографія / Б. П. Громовик, Л. М. Унгурян. – Львів: РАСТР-7, 2013. – 212 с.
5. Лебедь С.О. Історичні аспекти та сучасний стан фальсифікації лікарських засобів в Україні та світі: монографія; за науковою редакцією професора Б.П. Громовика / С.О. Лебедь. – Рівне: Волин. обереги, 2018. – 320 с.
6. Левицька О.Р. Ішемічний інсульт: клініко-фармацевтичні аспекти: монографія / О.Р. Левицька, Б.П. Громовик, А.Б. Зіменковський. – Львів: Ліга-прес. – 2014. – 224 с.
7. Сучасні аспекти фармацевтичної практики в Україні: колективна монографія / Б.П. Громовик, А.В. Горілик, І.Я. Городецька [та ін.]; за наук. ред. Б.П. Громовика – Львів: Ліга-Прес, 2014. – 386 с.
8. Сучасні аспекти фармацевтичної практики в Україні: колективна монографія. Випуск 2 / Б.П. Громовик, .В. Бушуєва, А.В. Горілик, [та ін.]; за наук. ред. Б.П. Громовика. – Львів: Ліга-Прес, 2017. – 253 с.
9. Ткаченко Н. О. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фахівців фармації : монографія / Н. О. Ткаченко; за науковою редакцією професора Б. П. Громовика. – Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2018. – 217 с.
10. Унгурян Л.М. Фармацевтична практика: логістичні, інформаційні, нейроекономічні та соціальні аспекти: монографія / Л.М. Унгурян, Б.П. Громовик. – Львів: Простір-М, 2016. – 155 с.

11. Фармацевтична допомога в геріатрії: прикладні аспекти: монографія / О.Є. Левицька, О.Р. Левицька, Б.П. Громовик, О.В. Парамош. – Львів: Растр-7. 2014. – 154 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
2. Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/>.
3. Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.
4. Compendium online. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://compendium.com.ua/bad/>.
6. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tabletki.ua/uk/>.
7. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likicontrol.com.ua/>.
8. Пошукова база Medline [Електронний ресурс]. – Режим доступу: National Library of Medicine <https://www.nlm.nih.gov/bsd/medline.html>.
9. Пошукова база Medscape [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Medscape <https://www.medscape.com/pharmacists>.
10. Пошукова база Cochrane Library [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Cochrane Library <https://www.cochrane.org/>.